

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pletz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felélős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 20. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy órá ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapi kivétellel
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, január 26.

Szabadelvtiek szervezkedése.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, január 25.

Amit a debreceni szabadelvtipárt tett, annak kellene utánzásra méltó példának lenni a szabadelvtipártok részére minden más megyében és kerületben is.

A szabadelvtieknek az egész országban szervezkedniök kell, hogy előkészítsék az elkerülhetetlen döntő harcot, mely talán már rövidesen meg is lesz. Elég sajnos, hogy ezek az előkészületek már rég meg nem történtek, hogy a szabadelvtiek sorában az egész országban bizonyos indolencia, bizonyos közöny foglalt helyet, hogy az elkeseredésnek, mely okvetlenül a parlamenti kisebbség üzeméből idéztetett elő, bizonyos mértékben letörték a hegyét.

Igaz ugyan, hogy a parlamentarizmus tisztelete az egész országban rendkívül kell hogy megcsappant legyen, mert ha egy parlament egy évnél hosszabb időn át megtagadja a legszentebb kötelességek teljesítését, az ország legsürgősebb érdekeinek megóvását, akkor érthető, hogy a lakosságban felmerül a gondolat, hogy a parlamentarizmus tulajdonképpen nem képes teljesíteni azokat a feladatokat, melyeknek teljesítését mindenkor töle remélték. De ez csalódás.

Nem a parlamentarizmus oka a szomorú viszonyoknak, melyek Magyarországon ma uralkodnak, hanem ez a parlament; ez a parlament, minthogy a hanyagság, mely hosszú időn át helyet talált a többség soraiban, minthogy az inkább személyes, mint tárgyilagos célok, melyek a kisebbség üzemét meghatározták, lettek urrá fölötte.

Ha tehát a szabadelvtiek az országban ragaszkodnak ahhoz a meggyőződéshez, melyet soha sem lett volna szabad megzavarni engedniök, hogy a parlamentarizmus fajunk egyik nemzeti létfeltételét jelenti, akkor minden előkészületet meg kell tenniök és első sorban a magukszervezkedése által, hogy végre az ország, ha a választókat

arra felszólítják, oly parlamentet válasszon, mely állami feladatának magaslatán áll, érdekeink megismerésétől el van telve és hajlandó önzetlenül ez érdekek teljesítésének szolgálni.

— n — s.

A nagyikindai választás.

(Saját tudósítónk telefon-jelentése)

Nagyikinda, január 26.

Mozgalmas napja van ma Nagyikinda városának. Ma választ ugyanis képviselőt a szerencsétlen véget ért Eremitis Pál helyébe.

Már kora reggel nagy néptömeg hullámzott a választási helyiségek körül, a hol a csendőrség és a városi rendőrség tartotta föl a rendet.

A választás reggel 8 órakor kezdődött s a törvényszabta határidőig három jelöltet jelentettek be: Tellecsky Kristófot szabadelvtipárti

Zichy Vladimir grófot nemzeti párti és Petrovics Szávát szocialista programmal.

A választás elnöke: dr. Zsiross Lajos, a szavazatszedő küldöttség elnöke Putnik Száva, helyettes elnökök Müller József városi tanácsos és Manojlovics István mérnök. Jegyzők Poppovics Armand és Vangyel Géza.

A választás három helyiségben folyik s mindenütt teljes rendben megy.

A választók egész délelőtt tömegesen vonulnak föl az urnák elé, csak Petrovics választói jelentkeznek szórványosan, ami itt nem is lehet másként, minthogy Kikindán a szocializmusnak ugyszólván alig van talaja.

A szavazatok számaránya egyébként a délelőtt folyamán a következőleg alakult:

Délelőtt 10 órakor:

Tellecsky 60.

Zichy 40.

Petrovics 25.

11 órakor:

Tellecsky 200.

Zichy 133.

Petrovics 33.

Déli 12 órakor:

Tellecsky 297.

Zichy 155.

Petrovics 39.

Délben a szavazók, ebéd ideje lévén, csak szórványosan jelentkeznek, de azután a Tellecsky és Zichy-pártiak ismét tömegesen jönnek szavazni.

A szavazás délutáni folyamáról és az esetleges eredményről távirati rovatunkban számolunk be.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urnák részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urnák részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— A kórházi és egészségügyi bizottság ülése.

A vármegyei kórházi bizottság tegnap d. e. 10 órakor ülést tartott az alispáni hivatalban Jankó Agoston alispán elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak dr. Balás Iván vármegyei aljegyző, mint a bizottság előadó jegyzője dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos, dr. Haidegger Lajos közkórházi igazgató, Knab Ádám vármegyei mérnök, Petrovics János párdanyi járási orvos, dr. Tauszig Izidor módosi járási orvos és dr. Vincze Erő vármegyei főjegyző bizottsági tagok. Targyalásra került legelőször a helybeli József közkórház elmebeteg osztályának kibővítése. A kórház jelentése szerint mind több és több elmebeteg hoznak be a közkórházba s köztük számos olyat, kik nagyfokú nyugtalanságuk és közveszélyes voltuknál fogva otthon nem tarthatók s ezen tényleg elszomorító kiváncsolomnak a kórház megfelelni a legjobb akarat mellett nem bír, mert az elmebeteg számára szánt csekély számú helyiségek állandóan ugyszólván túl vannak zsufolva s így szükséges, hogy az elmebeteg osztály kibővítésék. A bizottság alapos megvitatás után megávév tette a felterjesztést s számolva azzal a megdöbbentő körümennyel, hogy sajnos az elmebeteg számát folyton növekedik s elhelyezésükre az országos intézetek sem kielégítők, a szerencsétlenek otihona pedig könnyen közveszélyessé válnak, a bizottság elhatározta, hogy a törvényhatóságnak javasolni fogja az elmebeteg osztály kibővítését oly módon, hogy az a veszélyes elmebeteg befogadására is alkalmas legyen. Második tárgy volt a József-kórháznál megejtett selejtezésre vonatkozó jelentés, amit tudomásul vettek. Harmadik tárgy volt Wiener Katalin módosi kórházi élelmezőnő árendemény iránti kérvénye, a melynek a bizottság a körümenyek méltánylása mellett helyt adott azzal, hogy a

A „TORONTÁL“ tárcája.

Hol vagy Isten?

(Irodalmi fecsegés.)

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Irta: Hegedüs János.

Ha, ha, ha! Cudarul megtréfáltuk a Torontált és az azt olvasó publikumot, már mint én és Ruttkay Gyula ur!

Nincs szerencsém Ruttkay Gyula urat sem személyesen, sem hírebből ösmerni. Megnéztem a magyar gothai almanachot, a Pallas Lexikonát, Szinyei bácsi írói névtárát de sőt az irodalom történetét is és ép úgy nem találtam benne róla semmit, mint ahogy rólam is elfelejtkeztek ezekben; — pedig mi ketten megérdemeltük volna, hogy rólunk beszéljenek, mert hogy nagy irodalmárok vagyunk, bizonyosságom Ruttkay Gyula urat illetőleg a Torontál 1904. évi január 22. és 23. ik számában Tompa Mihály három kiadatlan költeményéről szóló cikke s rólam a Nagybecskerek Hírlap 1902. évi december 11., 12., 13. iki számában Vörösmarty Mihály és Kuliffay Zsigmond című megjelent közleményem.

Szerencse a dologban csak az lehet, hogy az én közleményemet nem olvasta el senki, még Ruttkay Gyula ur sem s hogy az ő közleményét meg csak én olvastam el s így csak mi ketten viagosithatjuk fel egymást, mert hiszen a nagyközönség igen jól tudja azt, amit mi ketten együtt se tudunk.

A vizsgáló a mi felsülésünkben csak az lehet, hogy nem tudtak azt oly okos emberek

sem, mint Ruttkay ur hiradója Jászai József tamási-i tanító ur és az én forrasom feljegyzője: Kuliffay Zsigmond kunhegyesi nagytisztelütü ur.

És ha így vesszük a dolgot, isten bizony ok ép oly híres irodalmárok voltak, mint mi ketten; de mégis az én forrasomat menti az, hogy ő a halhatatlanok névjegyzékében bent szerepel, sőt itt meg is emlékezve műveiről, ott is szerepel az a mit én állítok s így eddig megdöntetlen tény és a Ruttkay ur által Tompának vitatott „Isten felelete“ nem tőle, de Kuliffaytól származik, de menti az is, hogy oly közel élt ahoz a korhoz, midőn az ily dolgok szerzőit nem jó volt megnevezni, hogy bizást hihette, hogy az „indulatrohámot“, melyet én is, Ruttkay ur is e cimen nevezünk, de a melynek voltaképpen „Hol vagy Isten“ a címe, Vörösmarty írta.

Ruttkay ur hiradóját és minket kettőnket már semmi sem ment. Valjuk be, mi impertinens rossz diákok lehettünk és inkább azon járt az eszünk, hogy hol, melyik kert melyik fáján van több madárfészek, melyet kirabolhatunk; vagy hogy a kofa-néniket miféle új maliciával boszant-hatjuk meg legjobban, semmint azon, hogy azok a lelkes igaz hazafi jó nagytisztelütü tanár urnak mit prédikáltak nekünk.

Ezt azért mondom, mert magam sem vagyok éppen mai csirke, de Ruttkay ur soraiból is azt veszem ki, hogy hiradójavai együtt régen volt az, mikor a „vakáció csirké“ hordták fel a korrektorné asszonyom konyhájára s így abban az időben jártunk iskolába, a mikor azok — mint említém — lelkes professzorok könyv nélkül verték belénk Sárossy „Arany trombitája“ „első leheleté“ből azt a remek sorokat:

„Mert a népszabadság felséges egy plánta,
Csak oly földben terem, melyet ágyú szánta.
Vér az ő trágyája s úgy virul kedvére,
Ha golyóbis-zapor hull a gyökerére...“

Már pedig ki hihetné el, hogy ha a népszabadságról így tanítottak bennünket, meg ne ismertettek volna azzal a másik, az emberi feljajdulást kifejező bátor szavú költeménnyel, melyet Ruttkay ur Tompának, én — Kuliffay után — Vörösmartyénak megmezőturi professzorom után Boros Csuporénak tartottam.

Arról van tudniillik szó, hogy tulajdonképpen ki írta a miódkettőnk által „indulatrohám“-nak nevezett ama költeményt, melyben a magyar nép akkori feljajdulása van leírva a legrettenetesebb kifejezésekkel.

Erre nézve irtam én — mint jelzem 1902-ben — azt, hogy Kuliffay Zsigmond szerint Vörösmarty írta, mezőturi professzorom szerint valami Boros Csupor (bizonyára alnév alá bujt verselő). Ezzel szemben most Ruttkay ur azt teszi közzé, hogy biz azt sem egyik, sem másik, hanem maga a Virágregék és lagy rithmusu, végtelen mély érzést, senkit bántani nem tudó, istenfélelemmel telt kedves énekü Tompa Mihály ref. lelkész írta és hozzá ezt a helytartó tanács aktáiból másoltatták le.

Hogy e felett vita lehetett az ötvenes évek elején — megengedem, ki lett volna az az ajas, a ki egy ily költemény irójának igaz nevét ki-mondja, hogy ezzel őt a bitófára juttassa?

Mikor szeldültek a viszonyok s már az 1855-iki kivégzésekben kimerült a boszalló hatalom s megszólalt Kuliffay Zsigmond az indulatrohámra irt „Isten felelete“-vel, ő — a miként leírtam — jogosan hihette irójai — Vörösmarty-t. De hogy Tompa nem volt a két vers irója, sem

kedvezmény csakis a folyó évre érvényes. További tárgy volt a zombolyai kórház kibővítése. Mután a felterjesztésben felhozott indokok beigazolták a kérdés alapos voltát s az építkezésre tényleg szükség van, a bizottság az építkezést javasolja a törvényhatóságnak.

Végül tárgyalták még dr. Tauszig Izidor orvosnak tiszteletdíj iránti kérvényét, mely fölött a bizottság egyelőre nem döntött, hanem kiadta az ügyet jelentéssel végett a számvétségnek. Ezzel az ülés véget ért.

A kórházi bizottság után az egészségügyi bizottság ülésezett Balácsi József elnöklésével. Az ülésen, melynek egyetlen tárgya Kövári Csuka József valkányi gyógyszerész kérvénye volt fiók-gyógyszertár felállítására iránt, jelen voltak: dr. Balázs Iván előadó, Faur Kornél, dr. Haidegger Lajos, dr. Klein Mór, Mencer Lipót, Napholz Agoston, dr. Nónay Pál, Oldal Antal, dr. Piechi Szilárd, dr. Pollak Viktor, Szathmáry Kálmán. A bizottság Csuka József kérését elutasította azzal, hogy ha szükség van gyógyszer-tárra, akkor nem fiók, hanem anyaggyógyszertárt kell felállítani.

Schulpe Vilmosné temetése. Tegnap délután temették el a boldogemlékü törökkanizsai Schulpe Vilmosné Törökkanizsai örösi részvét mellett. A temetésen rengeteg közönség vett részt s ugyiszólva az egész környék eljött az áldott lelkű jótékony urnó végtisztességére. A gyászoló közönség sorában ott volt a családtagokon kívül Tallian Béla vbt. földmivélségi miniszter és neje, Jankó Agoston alispán, Rónay Jenő nyug. főispán, Tallian Emil, Tallian Jenő, Tallian Vilmos, Maldeghen Georgine grófné, Baich Iván br. és neje, Nyáry Olga bárónő, Karácsonyi Andor, Sztojanovics Ivan br., Schulpe György, dr. Duka László, Ráth Gergely, Horváth Zoltán, dr. Bernáth Gyula, Micskey Zoltán, Marton Andor, Karácsonyi Lajos, Beodra község küldöttsége, a törökkanizsai járásbíró, a főszolgabíró hivatali, tüzoltó-egyesület és számos testület. A temetési szertartást Rác Ferenc pápai kamarás plébános végezte Hoffmann csókai esperes és a beodrai plébános segédkezésével. A szertartás végeztével a halottat nagy gyászpompá mellett kivitték a törökkanizsai szerb temetőbe, ahol a Schulpe-család sírboltja van s miután itt a görk. lelkész megfelelő szertartások mellett átvette a halottat az elhunytat a sírboltba örök nyugalomra helyezték.

Itt említtük meg, hogy a törökkanizsai és a tor.-józseffalvai önk. tüzoltó-egyesület, amelynek az elhunyt urnó védnökje volt, a következő gyászjelentést adta ki:

A törökkanizsa—tor.-józseffalvai önkéntes tüzoltó-egyesület mely gyászszal jelenti feledhetetlen emlékü védnökje és zászlóanyjának törökkanizsai Schulpe Vilmosné szül. beodrai Karácsonyi Erzsébet urnónek folyó évi január 22 én Budapesten történt gyászos elhunytát. A megboldo-

nem lehetett, hiába kíséri ezt Ruttkay ur glosszákkal, az bizonyos, mert a ki ismeri Tompa költeményeit s a ki abból tudja hogy ő csak

„a lant és biblia, e két jó barát
karján ringatja csendesen magát“

s elolvassa „A gólyát“ és „Madár fiaimhoz“ című költeményeit is, pedig ezek neki a nyilvánosságra került költeményei közül a legerősebb szavak: akkor igazat ad nekem, hogy azt ő nem írhatta; de nem is írta.

S hogy mi rossz diákok voltunk, az is ép oly bizonyos, mint bizonyos az, hogy mezőturi professzorom is jól beszélt, mikor Boros Csoport emlegette, mert most, hogy Ruttkay ur cikkét elolvastam, össze szedtem régen sárguló diák feljegyzéseimet s ime ott csakugyan megtaláltam: „Jegyzetek a Kiss-Bede-féle irodalmi előadásokról“ szöveg feljegyzésben, hogy az a Boros Csoport név alá bujtatott alak senki sem volt más, mint akit az országban mindenki tud, csak mi ketten nem: Sárosy Gyula.

Hogy ki volt Sárosy Gyula, erről már csak ugyan nem írok; de hogy ő rohan ki és csak is ő rohanhatott úgy ki: tessék elolvasni költeményeit. Előttém fekszik egy évszámmal el nem látott, Budapesten, Wilkens F. C. és fia cég betűivel nyomott Aigner Lajos kiadásában megjelent Abafi Lajos által sajtó alárendezett diszkötésű összes költeményei, melynek 156—158. lapjain keresi „Hol vagy Isten?“

Meg azt is közlöm, hogy a Ruttkay ur által közölt szöveg végtelen hibás, elferdített és — bizony jól jegyezte meg — sok helyt gyarló, bizonyos, hogy a honnan azt leirta, az nem az eredeti szöveget használta vagy azt elferdítette.

Én e kis feleseléstől nem annak örülök, „Hol vagy Isten?“, mert ezt régóta tudom, hanem annak, hogy megtaláltam (a) Boros Csoport.

gultnak hült tetemei folyó hó 25-én d. u. 3 órakor fognak a törökkanizsai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Áldott emléke örökké élni fog!

Ügyvédi vizsga kitüntetéssel. A Marosvásárhelyen megjelenő „Székely Lapok“-ban olvassuk a minket is kellemesen érintő következő hírt: Dr. Láng Béla, dr. Brada Sándor ügyvéd-jelöltje, társadalmunknak pár hó óta előnyösen ismert rokonszenves tagja, ki a szépítő egyesület február hó 1-én tartandó hangversenyén is közre fog működni egy szép melodrámaival, tegnap tette le kir. ítélő táblának ügyvédvizsgáló bizottsága előtt oly kitünő sikerrel az ügyvédi vizsgát, hogy a bizottság a miniszterhez külön fölterjesztést intéz, hogy a tehetséges ifjút a bírói kinevezéseknél előnyben részesítse. Szívvel gratulálunk.

Vadászat. A múlt héten két napig tartó vadászatot rendezett Nikolics Mihály báró nagybirtokos macedonai uradalma. A vadászat eredménye az első napon eléggé kedvező volt a folytonos eső és a nagy sár dacára. A vadászat megkezdése előtt a vendégszerető báró villásreggelin látta vendégeit. A vadászatot részt vettek: Nikolics Mihály báró, Rajesics József báró nagybirtokos, Steinbach Antal főbíró, Damaszkín Arzen, Gyika Elemér, Jovánovits Sándor temesmegyei főjegyző, Rákóczy-Parcselich István, Köhler Ottó rudnai uradalmi felügyelő, Aufsatz Jakab tisztartó és még többen. Terítékre került 284 nyul, 3 róka, 2 vadmacska, 27 darab fácán.

Egy család a jég alatt. Egy cigány család szerencsétlenségéről írnak Parcsováról. A Dumitrasku cigánycsalád ugyanis a minap a pancsovai szunyogsziget csucsan rőzsét gyűjtött. Galyával jól megrakva a selyemfonóval szemben jöttek a befagyott Temesen át. A gyenge jég azonban alattuk beszakadt és az egész család elmerült. A közelben volt pénzügyőrök és hajósok gyors segítségével négyen ugyan megmenekültek, de a 40 éves Dumitrasku Milosné a jég alá kerülve eltűnt, a 15 éves Biris pedig az élesztési kísérletek közben meghalt.

Sertésvesz Modoson. Modosról írják: Schmidt Tamás módosi lakos a napokban Torontal Vasárhely községben a hetivasáron 24 drb disznót vett 560 koronáért. A sertéseket Torontal-Vasárhelyről kocsihoz haza Modosra. Alkítólag Romániából becsempesztett disznók voltak ezek, a melyek közül legutóbb egy elhullott. A közönségi állatorvos a boncolásnál sertésveszt állapított meg, miért is Modos község területére a zárlatot elrendelték. A becsempesztett sertésekre vonatkozólag folyik a vizsgálata.

E toloncát csavargók. A rendőrség megint két veszedelmes csavargót toloncolt el. Az egyiket Gatyinov Urosnak hívják, a kiről az a gyanu merült fel, hogy nemrégiben Perlaszon Kresztionovics Urostól 8 darab libát lopott el, majd Nagybecskerekre jött s itt egyideig leányánál, Dankulov Györgynénél lakott. A másik tolonc Miloszavlyev Milos, közveszélyes csavargó, aki szintén gyanus magaviseletével vonta magára a rendőrség figyelmét. A rendőrség mindkettőjüket illetéges helyükre toloncolta.

Harc a temetőben. Csunya háborúság folyt le a múlt héten a nagyszentmiklósi temetőben. Az ottani Berta-kórházból a napokban ugyanis két halottat temettek egyszerre. A temetési szertartás befejeztével a menet a legnagyobb rendben folytatta útját a temető felé. A temetőhöz érve, a sír beszentelése után a nép a legnagyobb megdöbbenés között tudta meg, hogy a két halott egy közös sírba fog betéttetni. E közös sírba való temetés módját eddigéig még nem ismerve, a halottak hozzátartozói között szóváltás, majd valóságos harc támadt s ki tudja, micsoda vérengzés támad, ha a lelkész közbe nem lép s le nem esztítja a lazongó kedélyeket s így azután mégis egymás fölé közös sírba temették el a két halottat.

Gyujtogató testvér. Mint Bánláról írják, Perits Nikola odavaió gazda szalmakazlát a minap felgyujtottak s az teljesen elégett. Vizsgálatot indítottak s annak során kiderült, hogy a tűz gyujtogató mive s a gyujtogató Peritsnek testvérbátyja, aki boszúból gyujtotta föl öcsének jószágát. A gyujtogató testvér ellen megindították az eljárást.

Mikor a borbélylegény mulat. Véres eset történt tegnapelőtt éjjel a Hochholzer-féle vendéglőben. Balala József nagybecskereki borbélysegéd ugyanis az este Hochholzernél mulatozott, a hol kissé felöntött a garatra s széles kedvében garázdálkodni kezdett. Hochholzer egy ideig csak tűrte a garázdálkodást, de a midőn Balala a többi vendégekkel is köztözködni kezdett, kiutasította őt a korcsmából. A borbélylegény erre dulakodni kezdett a korcsmárossal majd kést rántott s a korcsmáros veszedelmesen összeszurkálta. A késelő borbélylegény ellen a rendőrség megindította az eljárást.

A multság vége. Szomoru végű multság történt a minap Zsigmondfalván. Jurisics Uros botosi és Loch József zsigmondfalvi gazdák ugyanis együtt mulattak a napokban a Simon-féle nagykorcsmában Zsigmondfalván. Mikor már mindkettőnek fejébe szállt az ital, a hangulat

harciasá kezdett válni. Veszekedni, majd veszekedni kezdtek és ekkor Jurisics kését teljes erővel Loch torkába szurta. Loch azonnal vértől borítva eszméletlenül esett össze s haldokolva hozták be a nagybecskereki kórházba.

Farsang. Az idei farsangot az eddigi bejelentések szerint a következő multságok töltik ki:

Január 28: A „Bauernverein“ bálja.

Január 30: Iparosok bálja.

Február 1: Onkéntes tüzoltók bálja.

Február 6: Veterán multság.

Február 13: Az ifjusági egyesület estélye.

Február 16: Beszeda.

Színház és Irodalom.

Ballák Lugoson. Mint lapunknak Lugosról jelentik, Balla Kálmán társulata a közönség pártolása mellett folytatja ott előadásait. Legutóbb nagy dicsőséget aratott a társulat a „Cassanova“ című operett bemutatásával, melyet két nap egymásután játszottak teit ház mellett. A műsor az összes generek kedvelőit kielégíthette, amennyiben a hét folyamán színpadra került a „Lear király“ és a „Zalameai bíró“, tehát két klasszikus darab, két bevált operett, az „Angot“ és a „Viceadmirális“, a modern bohózatok közül pedig „X. asszony“ és a „Sötét kamara“. A társulat tagjai a régiiek, kiket a becskereki közönség is ismer.

Rendkívüli könyv-árleszállítás a bolti árak felére és harmadára. Sokfelől érkező érdezősködére a Franklin-társulat közhírré teszi, hogy ez árleszállítás már csak az év február végéig marad hatályban. Azonul ismét a rendes bolti árak lesznek érvényesek.

A burok es az angolok harcát Dél-Afrikában, ámbár a mi napjainkban szokatlannak és újnak tűnt fel, tulajdonképpen majdnem évszázados s a mi napjainkban lefolyt harc épen nem első, hanem az utolsó és befejező küzdelem volt. A mi az angol elem szaporodott, az angol nyelvet tették hivatalossá s a bíróságokban sem engedtek már helyet a hollandusnak. Még jobban elkeserítette a boérokat, kik egymástól távol, nagy majorságokban üzték a gazdálkodást, a rabszolgák felszabadítása. Ezért kárpótlást kaptak ugyan, de azt keveseltek és a rabszolgák helyett azon a népielen vidéken nem igen kaphattak mezei munkásokat. Az is bántotta őket, hogy az angol kormány igen barátságosan bánt a kafferekekkel, kik ellen, mint farmjak gyakori megármádói ellen,ők mindig készen voltak az irtó háborúra és az angolok ezen eljárását úgy magyarázták, mintha a vadakra skarnának támaszkodni ő ellenük. Mindezen okból körülbelül 1837 ben 10.000 boer kivándorolt új hazát keresni, tavol az angoltól Natalban. Eleinte független köztársaságot alkottak, de már 1843-ban ismét kénytelenek voltak elismerni az angol felsőséget. Itt sem volt tehát nyugtuk. Egy újabb kivándorlás hívősebb, az európaiakra nézve kellemesebb tartományokba vezette őket, az Orange és Vaal folyók mellékére, hol egy ideig független nemzeti lének örend-hettek Most már úgy látszik, ennyi munka és viszontagság után a kérdés örökre be van fejezve és az angol fenhatósággal együtt biztonság és béke is költözik a sivar földre. A Nagy Köpes Világtörténet most megjelent 205. füzeté a burok-kai foglalkozik. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet kapható a kedőknél (Révai Testvérek Irodalmi Intezat Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Közgazdaság.

Közgyűlések.

- Január 30. A „Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet“ mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Január 31. Az „Antalfalvai járási takarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése.
- Január 31. A „Tor.-Ozori (Úzdini) Első Takarékpénztár részvénytársaság“ közgyűlése.
- Január 31. A „Magyar-íttebeli közs. hitelszövetkezet“ közgyűlése.
- Február 1. A „Törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 2. A „Zichyfalvai takaré- és hitelegylet mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 2. A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ közgyűlése.
- Február 3. A „Torontálmegeyi takaré- és hitelbank“ közgyűlése.
- Február 4. A „Közgazdasági Bank mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 4. A „Nagybecskereki takarékpénztár“ közgyűlése.
- Február 4. A „Perlaszi új takaré-szövetkezet“ közgyűlése.
- Február 4. A „Kis-zombori segély-egylet s hitelszövetkezet“ közgyűlése.
- Február 7. A „Párdányi takarékpénztár mint részvénytársaság“ közgyűlése.
- Február 7. A „Nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság“ közgyűlése.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 26-án.
- Távirati tudósítás. -

Budapest, január 26.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen folytatták az ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Ma Kovács Pál és Lovász Márton beszéltek a javaslat ellen.

A miniszterelnök bécsi útja.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök bécsi útjáról felhivatalosan ezeket jelentik: A miniszterelnök ma kedden este utazik Bécsbe, a honnan azonban már a csütörtöki ülésre visszaérkezik Budapestre. Utazásának célja, hogy megállapítsa a delegáció összeülését idejét, melyet a legközelebbi hétfőre, február hó 1-ére fog-nak kitűzni.

A nagyikindai választás.

Nagyikinda, január 26. (A „Torontál” telefon-jelentése.) A délután folyamán a szavazatok számaránya a következőleg alakult:

1 óraker:	Tellecsky	490.
	Zichy	170.
	Petrovics	47.
2 óraker:	Tellecsky	616.
	Zichy	210.
	Petrovics	51.
3 óraker:	Tellecsky	747.
	Zichy	265.
	Petrovics	55.

Nagyikinda, jan. 26 (A „Torontál” telefon-jelentése.) Délután fél négy óraker a szavazatok állása ez:

Tellecsky	837
Zichy	268
Petrovics	63

Nagyikinda, január 26. (A Torontál telefon-jelentése.) Fél 4 óra után Zichy Vladimir gróf, majd Petrovics visszaléptek a jelöltségtől, így a választási elnök Tellecsky Kristófot nagy lelkesedés közben megválasztott képviselőnek jelentette ki. A szavazás mindvégig példás rendben folyt le.

A politikai helyzet

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház a jövő hétfőtől kezdve a delegációs ülések tartama alatt szünetelni fog. A delegáció tárgyalásai után a képviselőház folytatni fogja az ujoncmegajánlási javaslat vitájának folytatását, ha ugyan a hét végéig ez be nem fejeztetnék, vagy az obstruálók a delegátusok visszatéréig nem fognak ki a szuszából.

A delegáció külügyi albizottságának elnöke.

Budapest, január 26. (A „Torontál” ered. táv.) A magyar delegáció külügyi albizottságának elnökévé, mint tudvalevő Khuen-Hédervary Károly grófot választotta meg. Khuen-Hédervary Károly gróf azonban egészségi okokból kénytelen a délvídekre utazni és ez okból erről a tiszte-ről le fog mondani abban az esetben, ha a delegáció ülésezése összeesik délvídeki időzésével.

A kivándorlási törvény életbeléptetése.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint illetékes helyről jelentik, legközelebb életbe léptetik a kivándorlási és az utlevélügyről alkotott nagyfotosságu törvényeket. A végrehajtási rendlettervezet mind a két törvény

életbeléptetésére nézve készen van. Ezek a végrehajtási rendlettervezetek is éppoly gondrai és körültekintéssel vannak előkészítve, mint az alaptörvények. Különösen az állami felügyelet és a kivándorlók érdekeinek megóvása szempontjából igen cél-szerű intézkedéseket tesznek a törvény végrehajtásánál.

Lengyel Zoltán megrovatása.

Budapest, január 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos Budapesti Közlöny mai száma közli a képviselőház jan. 22-iki ülésének jegyzőkönyvi kivonatát, melyben a képviselőház Lengyel Zoltán képviselőt jegyzőkönyvi megrovásban részesíti. A megrovásnak Lengyel Zoltán kerületében falragaszok útján való publikál-tását a belügyminiszterium foganatosítja, ami a Ház elnökségének a belügyminisz-teriumhoz intézendő átirata alapján fog történni. A Lengyel Zoltán megrovását tartalmazó plakátokat nemzeti színű papírra nyomtatják, tetején a magyar címerrel.

Óriási bányaszerencsetienség.

Budapest, január 26. (A „Torontál” ered. táv.) Pitzburgból táviratozzák: A Harwick-bányában tegnap óriási robbanás történt, úgy, hogy az egész bánya beomlott. A robbanás alatt az összes bányászok bennrekedtek s így valamennyien elpusztultak. A bányában sok magyar és osztrák munkás dolgozott.

Polgárháború a tengerentúl.

Budapest, január 26. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Sant-Domingóból táviratozzák, Sanosban polgárháború tört ki. A háborúságnak már eddig is számos halottja és sebesültje van. Maga a hadügyminiszter is oly súlyosan megsebesült, hogy rövid idő múlva belehalt sebeibe.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1904. január 25.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Csoport	Mű	100 KILÓ		50 KILÓ	
		kor 101	kor 102	kor 461	kor 462
Tiszavidéki	uj	76	7.70	7.85	8.10
	uj	76	7.60	7.75	7.95
	Bánsági	uj	76	7.60	7.75
Bácskai	uj	76	7.70	7.85	8.10
	uj	76	7.70	7.85	8.10
Bors	uj elsőrendű	71-75	6.40	6.50	6.60
	uj másodrendű	71-75	6.25	6.40	6.50
Árpa	takarmány	39-42	5.60	5.80	5.90
	égetni való	39-42	5.50	5.60	5.70
Zab	sörtőzésre való	34-36	0.00	0.00	0.00
	uj	39-41	5.50	5.70	5.80
Tengeri	bánsági	—	5.45	5.55	5.65
	másrendű	—	0.00	0.00	0.00

Határ-idő-üzlet.

Budapest, január 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai lözsdén az arak nagyobbrészt változatlanok. Déli zarlattkor a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra 1904.) 7.84 — —
Tengeri (májusra 1904.) 5.29 — —
Zab (áprilisra) 5.50 — —
Rozs (áprilisra) 6.59 — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 39 p.

Eladó

egy tizes Schuthlevorth
Locomobil és cséplőgép
= teljes felszereléssel =

Bővebb felvilágosítást ad
Kiss Gyula,
Törökbecsén.

(108-6,2)

Bérbeadó lakás.

A Hoffenreich-féle házban
(Váraljai-utca) az első emeleten
egy három utcai, két udvari
szobából és szükséges melék-
helyiségekből álló

lakás

május hó 1-ére kiadó.

Közelebbit a fentjelölt házban.

(106-3,2)

Elsőrendű

tűzifa.

Valódi porosz Kitűnő minőségű

szalon kőszén pirszén (coacs)

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
= Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. =

9-14.11

Meghívó.

A kis-zombori segély-egylet s hitelszövetkezet f. évi február hó 4-én délelőtt 9 órakor tartja

XX. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a tagok ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés, három jegyzőkönyvi hitelesítő kinevezése.
2. A felszámoló-bizottság jelentése a felszámolt VII-ik 20 filléres és IV-ik 30 koronás évtársulatokról.
3. A mérleg bemutatása, ennek kapcsán a felügyelő-bizottság jelentése, a felmentvény megadása.
4. Jelentés a felszámolandó VIII. 20 filléres évtársulatról, az öt tagu felszámoló-bizottság megválasztása az alapszabály 17. §-a alapján, a kifizetés napjának meghatározása.
5. Jelentés a XIV-ik 20 filléres évtársulat megalakulásáról.
6. Az új alapszabály bemutatása, tárgyalása és elfogadása.
7. 16 rendes és 2 pótválasztmányi tag választása.
8. 3 rendes és 2 pótfelügyelő-bizottsági tag választása.
9. Esetleges indítványok.

Választmány mint Igazgatóság.

Megjegyzés. Az egyletnek volt 1903. december 31-ével 649 tagja 5669 törzsbetéttel. A mérleg-, veszteség- és nyereség-számla az egylet helyiségeiben a tagok által megtekinthető.

Vagyon.		Zármérleg-számla.		Teher.	
42	Készpénz		8395 89	VIII. évt. 20 fill. tbetét számla	15266 60
40	Váltótárca		131266 —	IX. " 20 " " "	29592 60
41	Kötvénytárca		83260 —	X. " 20 " " "	19528 20
36	Felszerelés		1162 98	XI. " 20 " " "	11383 80
37	Értékpapír		2500 —	XII. " 20 " " "	10197 40
39	Hiány-számla		36263 78	XIII. " 20 " " "	2712 60
				Betétek	88681 20
				Váltó-visszleszámítás	42847 09
				V. 30 kor. tbetét számla	54419 —
				VI. 30 " " " "	
				VII. 30 " " " "	60975 —
				VIII. évt. 20 fill. vagyon-számla	
				IX. " 20 " " "	2335 71
				X. " 20 " " "	3242 35
				XI. " 20 " " "	1552 80
				XII. " 20 " " "	530 52
				XIII. " 20 " " "	260 64
				V. " 30 kor. " " "	54 25
				VI. " 30 " " "	7976 27
				VII. " 30 " " "	849 —
				Tartalékalap	761 —
				Hiány-számlára	829 —
					2439 —
					598 71
					4912 38
					262848 65
			262848 65		

Veszteség.		Veszteség- és nyereség-számla.		Nyeresség.	
	Tisztí fizetés és napidij		2230 —	Váltó-kamat	9736 95
	Költség		1269 71	Váltó-kezelés	2376 66
	Tőke-kamatadó		253 74	Kötvény-kamat	7101 90
	Betét-kamat és tőkésítés		2537 56	Kötvény-kezelés	1692 01
	Visszleszámítási kamat		2713 74	Késedelmi-kamat	169 90
	Vegyés		149 09	Könyvecske-díj	45 20
	Adó		1411 07	Átirás-díj	10 80
	VIII. 20 fill. évt. vagyon-számla	694 40			
	IX. 20 " " " "	1139 87			
	X. 20 " " " "	708 87			
	XI. 20 " " " "	359 10			
	XII. 20 " " " "	260 64			
	XIII. 20 " " " "	54 25	3217 13		
	V. 30 kor. " " " "	849 —			
	VI. 30 " " " "	761 —			
	VII. 30 " " " "	829 —	2439 —		
	Hiányra		4912 38		
			21133 42		
					21133 42

Kis-Zombor, 1903. december hó 31-én.

KIS-ZOMBORI SEGÉLYEGYLET S HITELSZÖVETKEZET.

Tubán István s. k., pénztárnok.

Rónay Ernő s. k., elnök.

Weisz Dezső s. k., könyvelő.

Jelen mérleg-számlát, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk és rendben találtuk.

110—1.1

Bund Henrik s. k., fel.-biz. tag.

Kocsis Ferencz s. k., fel.-biz. elnök.

Klein Henrik s. k., fel.-biz. tag.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén.